

Veřejné finance a fiskální právo

Malé nahlédnutí pod pokličku finančního práva

Podmínky ke složení ZK

Písemný test

- minimálně 60% k úspěšnému absolvování
- Ústní část
- Literatura

Charakteristika FP

□ Veřejné

□ Nejmladší

-20.léta 20 století, sub odvětví upravující
veřejné finance

□ Samostatné odvětví práva ČR

-má svůj předmět regulace a
míru soudržnosti PN jako např. SP

VZNIK FP

Vznik FP = se vznikem materiálních vztahů, směnou, komoditními penězi (kovy, dobytek, olej,...) a po té se vznikem prvních peněžních vztahů.

- V některých zemích je FP samostatné právní odvětví, někde je součástí např. SP a nebo někde není akceptováno FP vůbec

ÚKOL FP

= regulace veřejných financí – regulace společenských vztahů

VEŘEJNÉ FINANCE:

1.) užší pojetí-peněžní vztahy

2.) širší pojetí-peněžní vztahy a další vztahy související s tvorbou, rozdělováním a přerozdělováním VPF

Veřejné finance

- Souborná kategorie pro zvláštní výseč peněžních vztahů
- Objekt – **veřejné peníze**
- Obsah – peněžní operace související s tvorbou a užitím **veřejných peněžních fondů** ⇒ práva, oprávnění a povinnosti
- Realizace vždy ve vazbě na **veřejný sektor**
- Primární **uspokojení veřejných potřeb** (veřejného zájmu)

Materiální základ

- a) **Veřejné peníze** - peněžní prostředky, na které má veřejný sektor nárok
- b) **Veřejný majetek** - majetek ve vlastnictví subjektů veřejného sektoru

V rámci tvorby, užití, spotřeby materiálního základu se vytvářejí společenské vztahy-veř. finance, jejímž objektem jsou **veřejné peníze**

Zásady finančního práva

- **Obecné** zásady pro tvorbu práva
- **Speciální** principy

Obecné principy finančního práva

- Zásada demokratismu
- Zásada legality
- Zásada legitimacy
- Zásada priority komunitárního a mezinárodního práva

Speciální principy

- Principy typu ekonomiky
- Předvídání krátkodobých a dlouhodobých následků FP regulace
- Zohlednění vazeb norem v rámci systému FP
- Omezení vlivů výkyvu v hodnotě peněz na stabilitu norem finančního práva

- Plynulost změn ve výši finančních dávek
- Ochrana zájmu většiny před lobby
- Respektování terminologie
- Úroveň právního a ekonomického vědomí adresátů FPN
- Respektování závazků ČR

Další zásady

- Zásada účelovosti
- Zásada plánovitosti
- Zásada priority rovnováhy
- Zásada provázanosti nástrojů sektoru veřejných financí
- Zásada efektivnosti a hospodárnosti
- Zásada veřejnosti a přehlednosti veřejných peněžních fondů
- Zásada účtování
- Zásada kontroly
- Zásada nadřazenosti finančních zájmů státu
- Zásada finanční disciplíny

Funkce veřejných financí

ZÁKLADNÍ: 1. distribuční

2. alokační

3. stabilizační

DOPLŇKOVÉ: 1. fiskální

2. stimulační

3. kontrolní

Náhled na FP

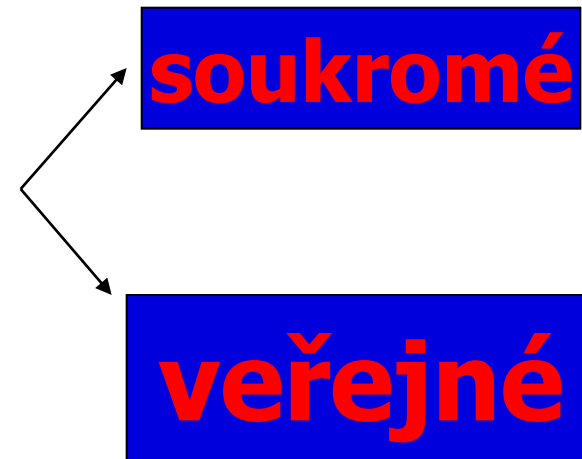
- Výšeč platného právního řádu

- Vědecká disciplína
 - a) věda o FP (zkoumá PN v praxi)
 - b) finanční věda (FP z pohledu ekonomického)

- Pedagogická disciplína

Zařazení do systému práva ČR

System práva ČR

Finanční právo-POJEM

- Souhrn PN zabývajících se chováním subjektů FPV ve vztahu k veřejným peněžním fondům
- Souhrn PN, které upravují vztahy vznikající v procesu tvorby, rozdělování a používání peněžní masy a jejích částí
- Soubor PN regulujících veřejné finance

Předmět FP

□ Jsou společenské vztahy, jejichž objektem jsou veřejné peníze a majetek

□ **Peníze** = věc, zboží sloužící ke směně

FP jako nejmladší právní odvětví

- ✓ **FP se vydělilo společně ze SPRÁVNÍM PRÁVEM z práva ÚSTAVNÍHO a po té po II. Světové válce bylo nutno vymezit hranice mezi správou a financema.**

Odvětvotvorná kritéria

- 1. Samostatnost a specifčnost předmětu**
právní regulace-co dané právní odvětví reguluje
- 2. Metoda právní regulace** metoda určuje, jak se ona regulace uskutečňuje
- 3. Systémová soudržnost právních norem**
- 4. Společenská akceptace odvětví**

Vazby k jiným právním odvětvím

- ❖ Ústavní právo
- ❖ Správní právo
- ❖ Trestní právo
- ❖ Právo ŽP
- ❖ Obchodní právo
- ❖ Občanské právo
- ❖ Pracovní právo

PRAMENY FP

Materiální jsou příčinou vzniku formálních pramenů, potřeba regulace lidského chování

Formální PN, které regulují finančně právní vztahy- označujeme
OBEZNĚ ZÁVAZNÉ NORMATIVNÍ AKTY

OBECNĚ ZÁVAZNÉ NORMATIVNÍ AKTY

□ PRIMÁRNÍ

- Ústavní pořádek
- Zákony Parlamentu ČR
- Zákonná opatření senátu
- Obecně závazné vyhlášky ÚSC v samostatné působnosti

☐ SEKUNDÁRNÍ

➤ Nařízení vlády

➤ Vyhlášky a opatření ČNB

➤ Vyhlášky a opatření ministerstev a dalších ústředních orgánů
st.správy

➤ Nařízení ÚSC

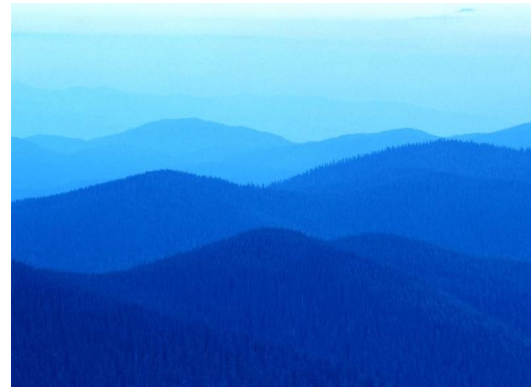
SYSTEMÉM FP

- **Obecná část**
- **Zvláštní část – hmotné právo**
- **Procesní část**
- **Administrativní část**
- **Trestní část**

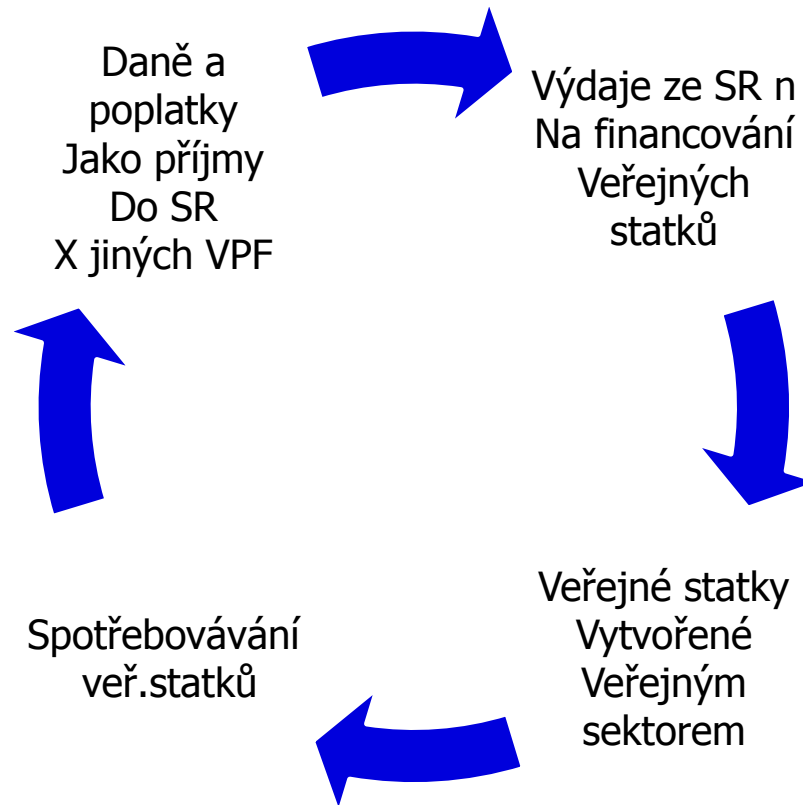
FISKÁLNÍ x NEFISKÁLNÍ

Fiskální část - tok peněz

**Nefiskální část - podstata,
význam a charakter peněz**

FISKÁLNÍ ČÁST FP

Fiskální část

- Rozpočtové právo
- Berní právo – Daňové, poplatkové p.
- Celní právo
- Právní regulace veřejných výdajů

Nefiskální část

- Měnové právo
- Devizové právo
- Veřejné bankovní právo
- Veřejné pojišťovnické právo
- Veřejné právo kap.trhu
- Puncovní právo